

Svetry, pletené žakety, vlněné holeně, čepice, rukavice, šály,

pro lyžaře, alpisty a veškerý sport vyrábí
mechanická pletárna

JAN GLOTZ a SPOL.,

Praha, Václavské náměstí č. 28/303 (proti Politice).

☛ Pp. členům odboru 10% slevy z pevných cen. ☚

Psací desky

našich kancelářských stolů značka „Jerry“ neproskali a nebortí se, vzdorují vodě, vlhku a horku. Záruka za lehký chod zásuvek, centrálního závěru a žaluzie; tato nedá se nožem protřznouti. Běžné druhy K 70.— až K 300.—. — Cenníky na požádání

JOSEF JIROUŠEK,
americká zařízení účtáren
a kanceláří.

Praha II.,
Vladislavova
ul. č. 13.
Telefon 3312.

PÁNSKÉ A DĚTSKÉ KOŽENÉ KALHOTY

Štýrský vzor z černé prima kůže, bohatě vyšívané zeleným hedvábím,
KOŽENÉ ŠLE ŠTÝRSKÉ. barevné vyrábí

E. ENGELMÜLLER V PRAZE-II.,

VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ ČÍS. 844 A FERDINANDOVA TŘÍDA ČÍS. 115
(blíže Příkopů) (nároží Spálené ulice).

***** CENNÍK ZDARMA A FRANKO. *****

ANT. ZEMAN PRAHA

Ferdinandova třída 17. — Telefon číslo 328.

doporučuje se ku vnitřní výzdobě bytů a sice:
tapetování stěn, provádění plastických stropů,
kladení linooleových podlah, záclony, koberce,
nábytek atd. Vzory a rozpočty k dispozici.

Tiskem „Unie“ v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alp. družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

— ORGÁN —

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjmajíc červenec, srpen, září, říjen, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 12, a Dra. Viktora Dvorského v Praze, Lipová ul. č. 14. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku budtež adresovány: Praha-III., č. p. 176. — Zakládající členové odboru platí 100 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 K, výkonní 10 K (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky peněžitě zasílají se českému odboru slov. alp. družstva v Praze 176-III.

ČÍSLO 6.

DUBEN 1912.

ROČNÍK XIV.

Přes Východní hřeben Mangartu bez vůdce.

Píše dr. Jiří Čermák.

(Dokonč.)

Blížilo se již k 7. h., když po této zdařené operaci vyšli jsme do sedla. Začínalo se stmívat. Slunce již dávno zapadlo, za Jalovcem objevila se žlutavá deska měsíce. Nesmíme ztratit ani vteřiny. Od sedla na koritnickou stranu šklebí na nás svůj 40—50 m hluboký jícen komín téměř kolmý a očekává nás. Hlava zatlouká poslední skobu, já svazuji zbytky lana v jeden kus a přesně o 7. h. spouští se Hlava po provaze do hlubiny. Kamení rachotí, slyšet skřípot kovaných bot v nárazech na hladké skály; lano zavěšené ve skobě suše praská, uzly se napínají, a já pozoruji bedlivě, drží-li dobře, neboť nyní již zabezpečujícího druhého lana nemáme. Po trapně dlouhé čtvrt hodině, po kterou jsem mohl téměř měřit, jak šero kvapem minutu za minutou vzrůstá, ustal hlomoz v komíně a zaznělo zdola volání, že přítel již vyvázl z osidel skal. Bezodkladně, dříve než nastane plná noc, pustil jsem se do temného jícnu komína. Vidět na cestu nebylo, jednotlivé řídké stupy musil jsem takřka nahmatávat, spolehnuv plně na lano. Konečně ještě poslední zakymácení ve vzduchu při přelézání strmého jakéhosi stupně, a pozoruji, že jsem již ve schůdné spodní části komínu, právě včas, neboť lano dále již nestačilo. Snažím se je stáhnouti za sebou — ale prokletá věc, ač tahám ze všech sil za volný konec lana, přece kdesi vázne, snad vlivem uzlů, jimiž je nastaveno, a nechce povoliti. Jen několik kamenů rachotí mi vstříc na výstrahu. Bojím se, že za chvíli již v temnotách nerozeznám předměty okolo sebe ani na krok, nechávám tedy na radu přítelovu lano osudu a slézám opatrně spodní, stupňovitou částí komínu — a o 1/28. h. vycházím ze skal k Hlavovi na sutkový svah v Koncu, osvětlený mdlou září měsíční.

Po několika krocích v hrubém balvaništi zmizel nám měsíc za Jalovcem a ocitli jsme se ve stínu. Chvilí ještě jsme po tmě namáhavě klopytali ve vratkém kamení, brzy však uznali jsme nesmysl-

nost a marnost podobného počínání a natáhli jsme se líně do kamení, kde jsme právě byli, abychom přečkali noc.

Všechno je hezké — Mangart jsme přešli po Východním hřebenu, do Koritnické chaty se ráno dostaneme, třeba po čtyřech — ale ta žízeň! Poslední vodu měli jsme ráno, před 14 hodinami, od té doby, po celý dlouhý den, parný slunečním úpalem a perný námahou, jsme neměli vody v ústech. Žízeň nám vysušila hrdla a způsobila malátnost, kterou jsme pocítovali zejména na konci tury, a která nyní způsobila, že konečně jsme ulehli lhostejně k svému osudu tam, kde nás noc překvapila. Zdařilo se nám sice přivábiti ovce, jichž blízkost jsme seznali dle zvuků zvonků, ale byli to jen mladí beránci, a tak i naděje na trochu mléka selhala.

Po 9. h. se vynořila opět bleďá líc měsíce za Jalovcem a osvitila matnou svou září naše okolí. Pomyšlení, že snad při měsíčku se dostaneme až do Koritnické chaty, kde je nápojů nadbytek, vyburcovalo nás z lethargie a dodalo nám nových sil k dalšímu sestupu. Opatrně a pomalu jsme kráčeli v klamavém svítu luny po travinách a sstutkách, drali jsme se houštinami klečovitými, přelézali menší skalní stupně, až náhle, při vykročení z lesíka klečovití, se nám zdálo, že půda před námi zmizela, a že to, co se bělá, jsou náplavy údolní kdesi hluboko pod námi. Bylo tomu vskutku tak, ocitli jsme se na pokraji skalní výspy, nad stěnou, jak vržený kámen nás poučil; kterak dále dolů, nebylo nám jasno; ulehli jsme tedy, vrátivše se z opatrnosti o několik kroků nazpět, s resignací na malém travinatém místě uprostřed klečovitých houštin. Bylo k 11. h. noční. Ze zoufalství a vzteku zapálili jsme si doutníky a hleděli si vsuggerovati, že při kouření není pocit žízně v ústech tak trapný, jako sedí-li se či leží „na prázdno“.

K půlnoci začal fíčet ostrý, studený vítr. Na ponoukání Hlavovo shledali jsme (ač mně byl každý pohyb hrozně odporný) v nejbližším okolí něco suchých větví a zapálili jsme ohniček. Milý ohniček však rozdmýchován větrem zachvátil neskromně suché traviny v sousedství, rozlézal se svými modravými jazyky až do nebezpečné blízkosti zakrnělých křovin kleče a hrozil zákeřně vypáliti celou Koritnicu. Musili jsme nyní nakvap velkými kameny ohraničovati ohniště a spěšně udušávkovati vznikající požár, jenž zachvacoval suché trsy trav v okolí. „Čert tě bral, pořád jsi potřeboval oheň, teď ho máš —“ domlouval jsem otecky Hlavovi, kdykoli si při námáhavé práci ulevil nekřesťanským zaklením. Tak nám v nečekané zábavě uběhla hezká doba, než se nám zdařilo omeziti oheň jen na ohniště. Z opatrnosti jsme již až do rána nezamhouřili oka, udržující oheň v náležitých rozměrech, a očekávali jsme příchod jitra, čerpající útěchu z lidové moudrosti, že „jaksi bylo, jaksi bude; ještě nikdy nebylo, aby jaksi nebylo“.

Sotva začalo svítati, o 5. h. ranní, udusili jsme oheň a pátrali, kudy dále k údolí. Brzy objevili jsme v pravo, na úpatí Mangartu nepatrnou stezičku a ta dovedla nás na dno, do ssutin a náplavů, jimiž se vine značená cesta od Puncy. Starý kus sněhu, který jsme odtud v nedaleké rokli pod Mangartem zahlédli, byl nám pravou spásou. Celý zledovělý a crčící nesčíslné pramenky vod vábil nás žíznivě k sobě,

že jsme neodolali a nelitovali zacházky k němu. Voda po žízni téměř 23hodinové! Kdo si dovede představití požitek našeho pití, od prvých hltavých doušek až po konečné labužnické ssání mrazivé tekutiny! Teprve pomyšlení, že na Koritnické chatě bude také k pití dostatek, a snad i lepších věcí, způsobilo, že jsme se od sněhu odtrhli a kvapili dále po stezce bukovým lesem k chatě. O 1/27. h. z rána vrazili jsme do chaty a překvapenou hospodyní zasypávali stupňovanými požadavky po tekutinách, které v nás mizely, ať to byla voda, víno, čaj či pivo. Mnoho-li toho všeho dohromady bylo, raději zamlčím; snad ani boдрá hospodyně Marka na nás nepoví.

Teprv o 3/410 h. zdvihli jsme se z hostinné chyše. S žaludky sice řádně tekutinami naplněnými, ale přece dosud se strašlivou, neuhasitelnou žízní v hrdlechl, kráčeli jsme smutně v slunečním úpalu k Predilu, teprv nyní si uvědomující, jak by to bylo vlastně včera asi dopadlo, kdyby naše lanová technika byla selhala hned při prvním slanění?

*

V Alpách Apuanských.

Píše Dr. Viktor Dvorský.

Krátký článek H. Steinitzera v Mitteilungen D. Ö. A. V. upozornil mne před lety na mramorové horstvo západní Itálie, vysunutě na břeh moře Ligurského a nápadně se lišící geologickou stavbou i povrchovými tvary od ostatního Apenninu. Kráčíme-li za jasného večera po Lungarno Seristori ve Florencii, zjeví se nám jejich vzdálené vrcholky jemně narýsované nad Ponte Vecchio. Jsou to Pania della Croce, Pania Secca, Monte Tambura a Monte Pisanino. Jestliže nás pak omrzí Němkyňe a Angličanky okukující dle Baedekrova předpisu obrazy v Galleria degli Uffizi a porcelány v Palazzo Pitti a nechceme-li se obklopiti podobnou společností v Montecatinech, zajedme si dál až do tiché Luccy. Zde jsme již v oblasti Apuanských Alp, které se níže vinitou směsí pahorků, na březích Serchia, jehož horní tok ukazuje cestu do zelené Garfagnany. Lucca je kol dokola obtočena hvězdovitými hradbami proměněnými v sad. Podvečer pestří se cesty domácími lidmi, cizince spatříš zřídka kdy, neboť Lucca leží mimo jejich obvyklý směr. Stará langobardská basilika S. Frediano a kathedrála S. Martino vzpomínají prastarých dob, Palazzo Publico, Pretorio, Bernardini a j. jsou pozůstatky republikánského zřízení města z časů, kdy Lucca za pomoci Janova zápasila s Pisou.

Z Luccy vede pobočná trať na toskánské pobřeží do Viareggia. Život Viareggia je ovšem obrácen k moři. Na krásné pláži kupí se barevné domky a stany lázeňských podniků a na moři podél Canale di Burlamacca procházejí se, kdo chtějí spatřiti příjezd rybářských velier, prudký pohyb autoskafů nebo rej drzých, osmahlých kluků ve zpěných vinách. Rozervaný hřeben Apuan táhne se v pozadí v divokých formách, jakoby neměl s pobřežím a jeho vodními radostmi

nic společného. Zdá se dokonce velmi daleko. Ale vyjdeme-li jen za pinetu, shledáme, že k úpatí předsunutých pahorků je sotva hodina. Viareggio těší se tedy dvěma nejlepším zjevům přírody, moři a horám současně.

Toskánské pobřeží chová mnoho vzpomínek na umělce a básníky. Divoký vzhled Apuan upoutal prý již Danta, Petrarca a Ariosta na písčinu u Viareggia vyvrhlo rozzuřené moře mrtvolu anglického básníka Shelleye, ve Viareggiu dleli Raghianti a Pacini, satirik Giusti, ve Val di Castello blízce Pietrasanta narodil se Giosue Carducci, a mramorová deska na tichém domě ve Forte dei Marmi připomíná, že v ní po několik let sídlil Böcklin.

Viareggio a Forte dei Marmi jsou pravá lázeňská sídla. Půl hodiny opodál nepotkáš člověka (krom domácích), neboť lázeňskému hostu je půl hodiny již daleko. A to je velikou výhodou pro alpistu. Když čte, že v letních měsících dle jen ve Viareggiu přes 10.000 lázeňských hostů a na mapě zjistí, že do hor je pouze skok, ulekne se, co turistů se bude asi ploužiti po jejich hřebenech. Ale ve skutečnosti nepotká tam ani jediného. O dopravní prostředky je v italských místech postaráno mnohem lépe než u nás, takže se tu naskytá krásná příležitost zlenivěti za peníz vskutku nepatrný. Na Fossa del Abate vede elektrická dráha, do Camajore parní tramway, do Forte dei Marmi jezdí autoskafy. Jen k Lago di Massaciucoli musí z Torre del Lago šlapati pěšky, kdo nemá automobil. Ale to je pouze 20 minut.

Všechna místa v okolí Viareggia, která turista může snadno navštívit, skýtají pohled na Apuan v různých proměnách. Horstvo samo a jeho výběžky jsou tak členité, že úchytkou dvou tří kilometrů vzniká vždy nové a nové seskupení. Za nejlepší pokládám pohled z Forte dei Marmi, kde dominuje Monte Altissimo, ač Lago di Massaciucoli svoji rozsáhlou vodní hladinou skýtá lepší popředí než pobřežní macchie.

Velmi vděčný je výlet do Camajore (v toskánském dialektu zkráceno z Campo Maggiore). Z Viareggia vede sem, jak již řečeno, silniční tramway přes Catterate a Ponte di Sasso. Camajore leží již v horách, v kotlině, jejímž úzkým východem do pobřežní roviny vede silnice a dráha. Monte Gabberi 1103 m, M. Matanna 1317 m a M. Prano 1220 m jsou hlavní massivy obklopující kotlinu Camajorskou. Camajore samo je včasně agrární osada, bylo však obeháno hradbami a tím nabylo městského charakteru a podélného půdorysu, téhož jaký má Pietrasanta a mívaly i Massa a Sarzana.

Obraťme se nyní k Alpám Apuanským samým. Apuanské Alpy jsou velmi přesně ohraničeny údolními řek Serchia, Aulelly a Magry. Pobřeží mezi Magrou a Serchiem tvoří s horami geografickou jednotku. Z geologických formací jsou tu zastoupeny: perm, trias, lias, jura, křída, eocén, miocén, pliocén a usazeniny čtvrtohorní, z hornin převládají vápenec, dolomit, mramor a různé břidly a pískovce, vedle toho vyskytuje se i porfyr, diabas a žula.

Nejsevernější massiv, jímž hlavní hřeben Apuan počíná, je Pizzo d'Uccello 1782 m. Pod ním pramení Serchio a Lucido (přítok Aulelly) Pizzo d'Uccello je krásná pyramida. Jižně od Pizzo d'Uccello klesá hřeben na 1496 m ve Foce di Giovo, kudy vede přechod z osady

Vinca do Valle di Gramolazzo. Z Foce di Giovo zdvihá se Cresta Guarnone k Monte Grondilice 1805 m. Sedlem Foce di Vinca 1422 m připíná se tu k hlavnímu hřebenu západní skupina Apuanských Alp vrcholící horou Sagro 1749 m. Od M. Grondilice pokračuje hlavní hřeben k M. Contrario 1789 m, kdež se dělí. K severu přes Foce di Cardeto vybíhá větev končící nejvyšším vrcholem Apuanských Alp M. Pisanino 1946 m, k jihovýchodu zdvihá se pak M. Cavallo 1889 m. V Passo della Focolaccia 1665 m snižuje se hřeben a poskytuje často užívaný přechod z údolí Frigida do Garfagnany. Další vrcholy směrem na jih jsou M. Tambura 1890 m a Alto di Sella 1723 m. Pod Alto di Sella odbočuje k východu větev s vrcholem M. Sumbra 1765 m. V jižním směru pokračuje hřeben k M. Altissimo 1589 m. Od Altissima obrací se na východ přes M. Freddone 1489 m a M. Corchia 1677 m k Foce Mosceta 1249 m přechodu to z údolí Vezza do Garfagnany. Východně od Foce Mosceta zdvihá se Pania della Croce 1859 m s pobočným hřebenem, který vrcholí v Pania Secca 1711 m. Těmito dvěma vrcholy končí vlastně vysoká část Apuanského hřebene. Od Monte Forato 1223 m rozbíhá se horstvo vějířovitě v nižší větve (M. Procinto, M. Croce, M. Matanna, M. Gabberi, M. Prano).

Na obrubě Alp Apuanských leží celá řada zajímavých míst, kterých lze použít jako východisk pro výlety do přilehlých údolí. (Za východiska k výstupům dlužno ovšem volit místa v horách samých.) Vedle Luccy a Viareggia, o nichž jsme již mluvili jsou to zejména Pietrasanta, Massa, Carrara, Sarzana a Castelnuovo di Garfagnana. Všechna tato místa mají železniční spojení. V horách samých jsou hlavními východisky Resceto a Forno v údolí Frigida a Ponte Stazze v údolí Vezza. Horský hostinec je jediný: Albergo Alto Matanna na hoře Matanna ve výši 1000 m, horská chata též jen jedna Rifugio Aronte pod Passo della Focolaccia ve výši 1650 m a posléze též jediný vůdce Giovanni Conti v Rescetu.

Vskutku výbornou knihou je průvodce vydaný Ligurskou sekci C. A. I. Bozano, Questa, Rovereto, Guida delle Alpi Apuane. Janov 1905. K informaci o pobřeží a lázeňských místech hodí se Torricelli, Dal Serchio alla Magra (Viareggio e litorale apuano), Florencie 1908. Z map 1 : 100.000 listy: Pisa, Massa a Lucca. Z map 1 : 25.000 listy: Monte Sagro (není však v obchodu), Massa, Pietrasanta, Pescaglia, Galliciano, Monte Altissimo, Vagli di Sotto.

I. Monte Cavallo — Monte Tambura.

Koncem srpna 1911 usadil jsem se v Masse vyčkávaje vhodného počasí k zamýšleným výstupům. Poněvadž v celé Evropě bylo horko a jasno, v Apuanech přišlo každý den. Masse samé to ovšem neubíralo na krásu, naopak smáčení bílého mramorového prachu bylo se strany nebes činem velice prozřetelným. Posléze jsem uznal, že postupem vyčkávacím bych se asi nikam nedostal i objednal jsem bez ohledu na přízeň počasí na 26. srpen, osmou hodinu ranní, kočár k cestě na Ponte

Gronda. Večer před odjezdem byl krásně čistý, takže jsem si sliboval nejlepší pohodu.

Ráno přijel pro mne starý muž s primitivním gigem, kterého dvoukolové vozidlo omlouval jednak tím, že jedeme jen dva, jednak špatnou jakostí silnice od Bivio Ponte Forno k Ponte Gronda. V gigu jsme se směstnali dosti obtížně, čehož hlavní vinu nesl můj ruksak naplněný proviantem; slyšel jsem totiž mnoho vyprávěti o nehostinnosti Apuan ve vyšších pásmech. Rozloučivše se s personálem hotelu Massa, který nám prorokoval brzký déšť, vyjeli jsme okolo půl deváté. Kůň zapřážený do našeho kočárku bylo zvíře prudké povahy a milovně rychlého pohybu a tak brzy ležely za námi Piazza degli Aranci i Borgo Ponte a vjeli jsme do úzkého údolí Frigida. Údolí Alp Apuanských jsou vesměs velice těsná, s příkrými stráněmi a nadmořská výška jejich dna nebývá značná. „Strada marmifera“ vedoucí podél Frigida nepatří ovšem k nejzachovalejším komunikačním prostředkům, těžké nákladní vozy vyryly do ní hluboké, tvrdé brázdy, v nichž gig divoce poskakuje. Po silnici jsou vedeny koleje parní tramwaye spojující Massu s Fornem. Dráha ta slouží ovšem dopravě mramoru a osoby vozí jen třikrát týdně. Toho dne byla strada marmifera pustá, dělníci v mramorových dolech v celé Lunigianě a z části i ve Versilii stávkovali a k nim se připojilo i dělnictvo, které dopravuje mramor do údolních závodů. Tato stávka byla mi ovšem dosti vítána, neboť vysoká pásma Apuanských Alp pozbyla letního obyvatelstva a hromové rány, které se jindy rozléhají z lomů, stichly.

Za jízdy jsme minuli po pravé straně kostelík S. Maria alle Capanelle, po levé pak malebnou Canevaru s velkým starým mostem, který jediným obloukem přepíná Frigido. Před Canevarou objevuje se v pozadí hřeben M. Cavallo a M. Contrario. Dnes však nevěstil mnoho dobrého, zahalen v mračné chuchvalce. Z Canevary vede do Massy velkolepý vodovod k zavlažování rolnických pozemků, vystavený věvodou Františkem IV. Také je tu (něco dále za Canevarou) elektrárna, která osvětluje Massu, Carraru a Sarzanu.

Za necelé tři čtvrti hodiny jsme dojeli k Bivio Ponte di Forno. Zde se dělí údolí ve dvě větve. Oba toky, které se tu spojují, zvou se Frigido, pro rozdíl připojuje se k jménu říčky přicházející z východu dodatek „di Resceto“. Místo samo je pusté a nevládné. Zde jsme zahнули na východ. Údolí Frigida „di Resceto“ má ráz divoký, srázné stěny střídají se se stráněmi zarostlými kaštaný, v pozadí vystupuje hlavní hřeben Apuan a Frigido hučí pod cestou v hluboké roklí. O silnici nedá se tu již vlastně mluvit, snad tu kdysi nějaká bývala, ale voda odnesla měkké součástky a teď vůz tancuje po velikých plochých kamenech a zapadá do hlubokých děr. Po levé straně míváme skupinu stavení Guadine.

Za Guadinami se v údolí setmělo a brzy na to první veliký blesk sjel do hřebenu Apuan. Kůň se ovšem počal plašiti, což bylo zvláště příjemné, protože cesta vede po okraji hluboké rokle a nemá žádného zábradlí. Pak se snesl prudký a hustý liják, který patrně rozpálenou hlavu našeho koníka ochladil, takže potom již běžel moudřeji. Ostatně

netrvalo dlouho a byli jsme na Ponte Gronda, kdež sjízdná cesta končí. Ponte Gronda je opravdu jen most a dvě či tři chalupy. Vesnička Gronda kupí se malebně ve stráni na druhém břehu v háji kaštanů. Kočí zanesl můj nadmutý tlumok do nějakého krámků, patrně jediné veřejné místnosti v Ponte Gronda a přijav smluvených 5 L odejel. Hned na to se strhl nový liják horší prvého.

Poněvadž byla zima a krámek, v němž mi poskytli útulku podobal se trochu osterii, učinil jsem pokorný dotaz, nemají-li nějaký likér nebo třeba aquavite (pálenku). Poněvadž však byla zima a bylo to v Itálii, v zapadlém horském údolí nedaleko vinorodých krajín, ale daleko od pivovaru neměli ani acquavite ani víno, nýbrž — pivo. Když déšť přešel, vyhledali mi dobří lidé z Ponte Gronda nosiče i vydal jsem se na další cestu do Resceta. Vysvitlo slunce a vlhkost kapající s osvětleného křoví činila pochod zcela příjemným. Stoupali jsme zprvu příkře, pak schůdnou mulattierou do širší kotliny zvané Manico del Paiolo a skoro úplně prostě vegetace. Cestou míváme zvláštní přístřešky zvané Maestà-Rifugio, určené pro úkryt poutníků při náhlé nepohodě. Bylo okolo poledne, když jsme došli na poslední návrší a spatřili před sebou první domky dnešního cíle, osady Resceta.

Pohled na závěr údolí nad Rescetem je nadmíru divoký. Mohutný šikmý roh Monte Cavalla vysunutý nad hřeben utkví každému v paměti. Leč i svahy Alto di Sella, proryté srázným Canale dei Piastriccioni a rozložené v kolmé pilíře přispívají k ponuré scenerii. Resceto (496 m) leží ve stráni, která přechází hned pod osadou v ohromný prudký sráz spadající k peřejím bystřiny.

V průvodci stojí psáno, že turistům poskytuje útulku Pietro Bonini v novém Albergo del Pisanino ve skupině domů před vstupem do vlastního Resceta. Také mladík, který mi nesl tlumok, se tázal, jdu-li k Boninimu, a obdržel ode mne kladnou odpověď. Zavedl mne tedy do jednoho domu, který se zevně nijak nepodobal hostinci a složiv moje věci v jakési kuchyni, odešel. Přítomní se mne tázali, co si přeji, a když jsem řekl, že miním u nich zůstatí, velice se podivili. Ale po krátké úradě mezi sebou mi skutečně poskytli pěkný pokoj a připravili oběd. Teprve později jsem se dověděl, že Pietro Bonini dávno již hotelierského zaměstnání zanechal a hostinec že je kus dál ve vlastním Rescetu. Po obědě, který sestával z vařené slepice a z polévky z téhož živočicha a z velkých kusů pšeničného chleba naházených do polévky kučářkou samou, šel jsem spat, protože venku se zase lilo. Tento spánek se mi však vyplatil velmi špatně. Jakási ohavná kočka se vloudila do pokoje a vniknuvši do polootevřeného tlumoku strávila mi kus kuřete určeného pro hodokvas v Rifugio Aronte. Jedině bouřka, která mne probudila, zachránila zbytek.

Po bouřce přišel vůdce Giovanni Conti, a ujistil mne, že dle všech místních znalců povětrnosti bude zítra krásně, i smluvili jsme, že vyrazíme brzy z rána, abychom dosáhli Rifugia Aronte, než nastane přílišné horko. Odpoledne jsme použili k procházce po Rescetu. Resceto je zajímavá osada s necelými třemi sty obyvatel, vesměs dělníků v lomech nebo pastýřů. Stojí pod hlavní cestou, takže do některých domů se z ní

vstupuje střechou. Má však dokonce malou piazzetu s fontanou a velmi idyllické uličky, pro alpistu jako stvořené, klikaté, úzké a srázné, tak že se jimi vlastně nechodí, nýbrž, (pokud nemají schody) leze s balvanu na balvan. Poněvadž s prohlídkou sídla jsme byli hotovi za několik minut, navrhl jsem Contimu, abychom navštívili místní hostinec. Byli jsme zrovna na horní cestě a proto vstup do domu jsme provedli střechou. Pak jsme dlouho šestupovali různými místnostmi v několika patrech, až v přízemí jsme objevili ženu, která nám přinesla víno. Bylo dobré, nikterak laciné i popili jsme ho jako přípravu na zítřek dostatečně množství. Večer jsem trávil u Boniniho, kdež se sešlo hojně lidí, kteří se mne dotazovali, co soudím o stávce v mramorových lomech, a živě debatovali o očekávaných výsledcích jednání. Požadavky dělnictva nebyly malé: 5 hodin denní práce, zvýšení mzdy o čtvrtinu atd. Pro stávku byli však nadšeni jen v Carrare a Masse; venkovští dělníci zejména z horských vesnic šli do ní neradi. Také můj vůdce stávkoval nerad, jen ze solidarity, i byl velmi povděčen, že jsem ho sprostil nucené nezaměstnanosti.

Když jsem ráno vstával, bylo nebe plné hvězd, nikde ani obláčku a Conti již přecházel před domem. V údolí bylo ještě temno. Vyšli jsme beze snídaně, jenom v hostinci jsme si nakoupili chleba, sýra a bílého vína (chianti jsem měl s sebou z Massy). Z Resceta vede na Passo della Focolaccia zprvu cesta zbudovaná pro dopravu velkých mramorových balvanů z lomů položených vysoko ve stráních. Cesta ta je velmi srázná a vine se v prudkém úbočí, takže třeba po ní jít se značnou opatrností.

Sotva jsme překonali první tři serpentiny dostihlo nás slunce a počalo nesmírně hřátí. Žízeň jsme hasili z kulatých kamenných nádrží v nichž se shromažďuje dešťová voda. Ve vyšších částech stává se cesta tak sráznou, že po ní nelze jít i odbočuje se na klikatou stezku, těžko znatelnou a místy dosti nepříjemnou pro hladké plotny a stupně. Zde jsem si povšiml rudých značek italského alpského klubu. Dosáhnuvše ve vřatkém terrainu značně výše usedli jsme k malému odpočinku, při čemž jsme zahlédli dole na cestě skupinu jiných poutníků; byli to dva dělníci z Garfagnany, děvče a pes. Conti pokládal za vhodné vyčkatí jejich příchodu i šli jsme pak společně. Dobří lidé ihned se nabídlí nésti mi tlumok i nebylo ani možno jim odepřít. Ostatně za svoji ochotu nic nežádali. Po sedmé hodině ranní byli jsme u cíle u Rifugio a

R o n t e 1650 m.
Rifugio je cementová přístřešek, zbudovaný r. 1901 Ligurskou sekcí C. A. I. Má podobu stanu trochu na křivo postaveného. Vnitřek 14 m² skýtá turistům dvě nad sebou umístěné pryčny, na nichž v nouzi může jich spát až 10; stůl s lavicí, dvě či tři židle, malá kamínka a obstojné kuchyňské zařízení. Rifugio má jediné okénko zavřené obyčejně, světlo i vzduch se pouští dveřmi. Sotva si lze představit co skromnějšího, a přece svému účelu vyhovuje docela dobře. Na Passo della Focolaccia 1665 je z Rifugia několik kroků. Učinil jsem tomuto sedlu návštěvu, ale hned jsem byl zase zpátky. Z Garfagnany váł tak prudký vítr, že bylo těžko udržet se na sedle na nohou. Proto jsme se s Contim usnesli, že vyčkáme v Rifugiu a dali jsme se do přípravy

snídaně. Zmínění společníci nastoupili zatím další cestu do Corfigliana.

Z otevřených dveří Rifugia otvírá se zajímavý pohled na řadu skalních pilířů, z nichž jeden, špičatý, má i jméno: Punta Carina. Léztí naň bylo zůstaveno ovšem všetečnému Němci z Vídně, který se zvěčnil delší básní o svém výkonu v zápisní knize uložené v Rifugiu.

Vodu má Rifugio v hlubokém lomu nedaleko; zdá se, že je to nachytaná voda dešťová, ale je studená a dobrá. O dříví je veliká nouze, neboť svahy až k Rescetu jsou docela holé. Za mého pobytu vypravil se Conti na druhou stranu sedla a přivlékl suchý strom, leč tento čin se mu nevyplatil. Kdosi jej shlédl a udal a než jsme se nadáli byla tu guardia forestale z Corfigliana a zavedla s ním přísný výslech. Jak to dopadlo, ovšem nevím.

Kolem deváté hodiny se vítr utišil i vyšli jsme, abychom navštívili Monte Cavallo. Z Rifugia stoupá se nejprve kamenitým a travnatým svahem, pak po širokých travnatých stupních do zářezu Forcella Porta v pobočném hřebenu Cavalla. Odtud otvírá se zpětný pohled na obrovský massiv M. Tambura u Rifugio a lomy v jeho sousedství. Na druhé straně hledíme do kouta mezi M. Cavallo a M. Contrario, do něhož obě hory spadají úžasnými srázy. Z Forcella Porta vine se v úbočí dobrá cestička, kterou však brzy opouštíme a stoupáme strmými travami, později skalím na hřeben. M. Cavallo není kompaktní vrcholový massiv, nýbrž dosti dlouhý hřeben se třemi hlavními zvýšeninami. Nejvyšší z nich má kotu 1889. Hřeben skýtá několik exponovaných obtížnějších míst, ale velice krátkých. Po nějakém metru je terrain zase schůdný. Prvý výstup byl proveden teprve r. 1897.

Toho dne nám přálo štěstí velice. Obzor byl dokonale čistý, vzduch průzračný, i vítr se utišil a slunce prokládalo skalní stěny ostrými světelnými pruhy. Rozhled z M. Cavallo je nejlepší ze všech vrcholů Apuanských Alp, poněvadž jsme tu v jejich středu. Blízko ční podivuhodná hlava Pisanina, kus dál úhledné Monte Sagro, vidíme veliké M. Tambura, Alto di Selia a Altissimo, dole v údolí kupí se Resceto, Corfigliano, Carreggine a řada jiných osad. Toskánské a ligurské pobřeží leží před námi jako na dlani, je viděti Massu, Viareggio, Forte dei Marmi, Spezii, obrovská moia vybihající do moře (ponti caricatori) prozrazují Marinu di Massa a Marinu di Carrara a daleko na obzoru rýsují se Capraia a hory korsické.

Z Rifugia je na vrchol M. Cavallo tři čtvrti hodiny, zpět ovšem mnohem méně, i bylo nám možno posedět si v teplém slunci, jak dlouho se nám líbilo. Vrátivše se do Rifugia přichystali jsme oběd, jehož hlavním číslem byly sardinky a ovoce, které jsem přinesl z Massy. Conti si liboval v sýru zakoupeném ráno v Rescetu, zejména v jakýchsi mazlavých místech uvnitř kotouče, vyhlášeje to za zvláštní delikatesu. Ale mne přece nezlákal.

✱

(Přístě dále.)

Alpistická činnost Ed. Whympera.

R. 1860. Prvá návštěva Alp; malé výlety ve Švýcarech (Bernier Oberland, Zermatt, Chamonix); Col de Vacornère (první túra po ledovci), návštěva Crissola a přechod Col de Coour del Porco. Návštěva Briançonu, Col du Lautaret a Grenoble; (v srpnu) návštěva Vallouise za účelem ilustrování výstupu na Pelvoux, podniknutého pp. Bonneyem a Hawkshavem; výstup se nezdařil, ale návštěva ta upoutala pozornost Whymperovu k horám Dauphinským.*)

1861 — 4. srpna pokus o Pelvoux; 6. srpna dostoupení téhož (druhý výstup, prvně dostoupení hory té V. Puiseux r. 1848.); Abries, pokus o Viso; St. Véran, Col d'Izouard, Briançon, Mt. Cenis.

1862 — V červenci 5 pokusů o Cervin (Matterhorn) s italské strany; přechod Saint-Théodule; výstup na Mont Rose; Vallouise.

1863 — V srpnu Cimes Blanches; Breuiljoch; Col de Valpeline; Col de Vacornère; výstup na Grand Tournalin („Pic Whymper“); pokus o Cervin s italské strany.

1864 — S pp. A. W. Moore, H. Walkerem a vůdci Michel Crozem a Chr. Almerem: 21. června první turistický přechod Col des Aiguilles d'Arves; 22. června první dostoupení Aiguille N. de la Saussaz; 23. června první přechod Brèche de la Meije; 25. června první turist. dostoupení Ecrins; 27. června první přechod Col de la Pilatte; 29. června Col du Galibier; 30. června Col des Encombres. — S p. Adams-Réillym a Michel Crozem, H. Charletem a M. Payotem: 7. července první přechod Col de Triolet, 9. července první dostoupení Mont Dolent; 12. července první dostoupení Aiguille de Trelatête; 15. července první dostoupení Aiguille d'Argentière.

S p. Moore a vůdci Almerem a Crozem 18. července první přechod Col de Moming (Zermatt).

1865. — s Almerem, M. Crozem a F. Bienere: 14. června Petersgrat; 16. června Col du Grand Cornier; 17. června třetí dostoupení Dent Blanche; 18.—19. června Col d'Hérens; 20. června Saint-Théodule a Theodulhorn; 21. června pokus o Cervin (se str. jihových.); 24. června dostoupení Cime Ouest na Grandes Jorasses; 26. června první přechod Col du Mont Dolent; 3. července první přechod Col de Talèfre; 6. července přechod Col d'Olen a první dostoupení Ruinette; 7. července Col de Vacornère; Almer a Biener ve Valtournanche jej opustí, zůstane pouze s Crozem; 14. července první dostoupení Cervinu (od švýc. strany) s p. C. Hudsonem, D. Hadovem a lordem F. Douglasem, s vůdci M. Crozem a s Taugwaldry otcem a synem. Neštěstí.

1866. S F. Bienere, 3. srpna první dostoupení Tête de Valpeline a Col de Valpeline; 8. srpna Col de Valpeline.

1867 a 1872, návštěva Grónska.

1869 návštěva Dauphiné, pravděpodobně za účelem malby obrazů.

1871 publikuje svoje známé dílo.

*) Vesměs dle údajů p. W. A. B. Coolidge, uveř. v „Revue Alpine“ 1911, str. 406.

1874 21. srpna výstup na Cervin.
1879—1880. Cesta do And, první a druhé dostoupení Chimborassa a jiné tury.

1893 tráví tři noci na vrcholu Mont Blancu.

1901—1905 cesty po Kanadě, avšak již bez horských výstupů.

JZR.

*

Ze slovanských Alp a Přimoří.

V Jezeru připravují se již na letní sezonu tohoto roku, od níž očekáváme, že nebude počtem návštěvníků státi za loňskem. Doporučuje se přihlásiti se o byty raději dříve než později, neboť i z německé strany se dějí pokusy zabratí značnou část pokojů, které jsou v Jezeru k dispozici.

O letní české kolonii u Makeka v Jezeru píše sl. M. Gebauerová ve fenilletonu Národních Listů ze dne 28. března 1912. Doufejme, že vřele pročitěné řádky budou podnětem k hojně návštěvě této nové posice v Jezerské kotlině.

Koritnická chata přezimovala dobře. Vůdce Černuta ji navštívil začátkem března i shledal, že je úplně suchá a nepoškozená. Počet zapísaných turistů r. 1911 obnáší 53.

Kranjska Gora bude míti začátkem letního období r. 1912 již čtyři hotely. Vedle dosavadních „Razoru“ a „Slavce“ dokončena stavba hotelu Lavtizarova, dále zakoupil obchodník Pečar starý hotel „Poštu“ a započal s jeho přestavbou. Kromě toho zamýšlí majitel hotelu „Razor“ p. Černe zbudovati blízko školy dependanci a snad i hostinec Hribarův bude rozšířen. Bude tedy o turisty i letní hosty postaráno dostatečně. Stavební ruch je v Kranjské Goře vůbec velmi čilý. Zejména část mezi školou, tratí a Vitravcem je vyhlédnuta za budoucí moderní čtvrt. Zde bude stavěti svůj dům též dr. Tičar. Dokonce i u jezírka v Pišnici jsou již prodány rozsáhlé stavební parcely.

Chata na Vršci bude otevřena koncem července nebo počátkem srpna. Jmenovati se bude buď Kranjskogorska koča nebo Planinski dom na Vršiču. Chata bude míti netoliko letní, nýbrž i zimní sezónu, neboť cesta od sedla do Klinů (k mostu přes Pišnici), upravená lublaňským podnikatelem Zakotnikem, je výtečnou sáňkovou drahou. Již letos jezdili tam sportovci z Lublaně a Gorice.

Na Bledu nastaly veliké změny v majetku půdy a jednotlivých závodů. Potěšující je, že veliký hotel Mallnerův, který má ze všech hotelů bledských nejlepší polohu, přešel do rukou slovinských. Koupil jej p. Dolničar, restaurater na nádraží v Jesenicích. Nový majitel, jenž jest dobrým odborníkem, hodlá hotel znovu zřídit ještě před počátkem letního období. Naproti tomu bledský hrad s jezerem spolu s pozemky a právy k němu příslušejícími koupila za 600.000 K německá společnost, financovaná Anglobankou. Naděje, že jezero se stane majetkem zemským, tedy zklamala.

Sněhu bylo před polovinou března v Julských Alpách a Karavanách dosti málo. Údolí byla ho vůbec prosta, ve vyšších polohách a v lesích zbývaly jen v chráněných místech větší skvrny. Pouze vysoké souvislé plochy na hřebenu Karavanek zářily bílým příkrovem. Přece však byla Belocepečská jezera z části ještě zamrzlá a po cestě z Rateči k nim, pokud jde lesem, dalo se jeti i po lyžích. Cesta na sedlo Vršec byla až k Vossově chatě vyježděná od sáněk a zledovělá. Za Vossovou chatou zasula stezku velká lavina, která se svezla od sedla Rupe, takže tu vedly jen stopy Trentarů, přecházejících sedlo. Na trentske straně šel souvislý, bořící se sněh až k dřevařské chýži Zakotnikově. Pod ní byla cesta kus vyježděná a hlouběji sněh přestával. Údolní dno v Trentě bylo ho prosto. Nedostatek sněhu měl nemilé účinky pro trentske dřevorubce, kteří nemohli dobře svážeti dříví do údolí. V noci ze 16. na 17. března a pak i v dnech pozdějších napadlo v celých jihovýchodních Alpách a v předhorích hojně nového sněhu až do výšky 1000 m, leč i tato pokrývka podobala se spíše obvyklému letnímu posněžení po sněhové bouři, než souvislému povlaku zimnímu.

Jerebica (Raibler Seekopf). Mitteilungen des DÖAV. 1912, Nr. 4. ze dne 29. února přináší zprávu, že první dostoupení Jerebice severní stěnou provedli pp. důstojníci Scotti, Handl a Prybil 3. července 1911. Vyšli od sedla severně Jerebice (Sattel „in der Grün“ zwischen Seekopf und Foltenkopf), jehož dosáhli od Predelu za hodinu. Odtud po strmém sněžišti dostali se do široké, mohutné trhliny, probíhající severní stěnou; při vstupu dvě krátké, převísle stěny daly lezcům značnější lezeckou práci, pak postupovali též po pravé straně trhliny; po 1½ hod. zabořili do druhé, postranní rokle, z prava ústící do hlavní rýhy, již se dosud přidržovali, načež střídavě žleby a stěnami na skalní výčněl, odtud po římse přešli v levo do couloiru, jenž vyústil na hřeben as 50 kroků západně od vrcholového znamení. Celé projití stěnou trvalo 3½ hod. Zprávu tuto dlužno opravit v ten smysl, že je to první projití severní stěnou Jerebice bez vůdce, neboť výstup tento vykonal již r. 1909 člen našeho odboru Dr. H. Tuma z Gorice s vůdcem Černoutou (Voznikem) jako první turista. Výstup tento jest také již popsán v našem průvodci „Slovinské Alpy a Přímoří“, vydaném r. 1910, a sice na str. 257 v odstavci 19c. P. dr. Tuma by měl na toto faktum Mittel. DÖAV. upozorniti, aby se předešlo výtkám, že slovanští turisté pouze tury po cizích opakují. Č.

Celovecká chata německého a rakouského alpského spolku byla v létě r. 1911 navštívena 1396 osobami, z nichž 565 v ní přenocovalo. Pozoruhodno je, že ze zapsaných skoro ¾ nebyli členy žádného alpského spolku.

Ve vozech jižní dráhy upozorňují se cestující nepodepsanými vývěsky, o nichž dlužno souditi, že pocházejí z ředitelství dráhy, na hostinské pokoje na nádraží v Matuljích-Opatiji. Ve skutečnosti není v nádražní budově pokojů pro cizince, nýbrž v protějším hostinci (Bahnhof-restaurant, Kolodvorska restavracija), kdež lze za velmi drahý peníz velmi bídne přenocovati. Doporučujeme tedy návštěvníkům Opatije,

aby se nedali zminěnými vývěsky zlákat, jeť přenocování v Matuljích i při příjezdu nočním vlakem zbytečné, poněvadž každý vlak má připojení na lokální elektrickou dráhu do Voloska a Opatije.

Mezi Rjekou a Vrbníkem bude zavedeno pravidelné spojení velkým autoskafem, který zakoupí Rakousko-chorvatská paroplavební společnost v Puntu (Austrocroata).

Na elektrické dráze z Matuljí do Opatije a Lovrana neznají někteří průvodčí chorvatský ani jiný slovanský jazyk. Poněvadž podnik je z velké části financován českým kapitálem, nebylo by snad obtížno zjednatí nápravu.

✱

Literatura.

Dalmatien und das österreichische Küstenland. Vorträge gehalten im März 1910 anlässlich der ersten Wiener Universitätsreise. Herausgegeben von Prof. dr. E. Brückner. Viedeň a Lipsko 1911. Pěkně vypravená knížka, tištěná na křídovém papíře, s mnoha ilustracemi. Obsahuje články Krebsův o fysickogeografických poměrech Dalmacie, Merzův o moři Jaderském, Wettsteinův o floře rakouského přímoří, Wernerův o fauně mořské i suchozemské v téže oblasti, dále Oberhammerův příspěvek k historické geografii Přímoří, Dalmacie a Hercegoviny, Reichův o římských stavebních památkách v Přímoří a Dalmacii, Kretschmayerův o benátském panství v Dalmacii a Istrii, Strzygowského, Dvořákův a Haberlandtův o umění v těchže krajích, Rešetarův o národní písni, Riedlův o hospodářských poměrech dalmatských a Karminského o Terstu jakožto rakouském obchodním tržišti. Všechny články jsou seriosně pracovány a psány velmi přístupně i hodí se dobře též k informacím cestujícího obecnstva. D.

Alpi Giulie. Roč. XVI. (1911) přinesly mnoho článků o Julských Alpách a jich předhoří, zejména dlouhé pojednání L. Fischettiho o Trnovské planotě, dále o Suhém Plazu, delší články o Rogici, popisy zimních výstupů v Karavankách a v skupině Triglavské a množství zpráv spolkových.

Knihla o výpravě vévody Luigi Amadea Savojského do Karakorum a západní Himalaje v r. 1909 právě vyšla v Bologni. Psána je drem. F. de Filippi a ilustrována Vittorioem Sellou. Kromě toho obsahuje několik separátních vědeckých pojednání od F. Negrotto Cambiaso, D. Omodei, V. Novarese, R. Pirota a F. Cortesiho. Cena obou svazků 50 lir.

✱

Různé.

Nová budova pro alpské museum v Bernu má býti brzy opatřena. Náklad na ni rozpočten na 300.000 frcs., z čehož na švýcarský alpský klub připadne asi 25.000 frcs. (Alpina).

Proti drahám na alpské vrcholy podala Basilejská sekce švýcarského alpského klubu valné hromadě tento návrh: 1. Pokusy vykládati stanovy švýcarského

alpského klubu tak, jakoby týž nebyl oprávněn potírati dráhy na alpské vicholy buďtež rozhodně odmítnuty. 2. Švýcarský alpský klub, jakožto švýcarské sdružení přátel alpského světa pokládá vysoké hory švýcarské za národní statek, jehož krásu a nedotknutelnost je co nejostřeji brániti, též z přesvědčení, že tím ochráníme národní charakter před úhonorou. 3. Švýcarský alpský klub prohlašuje se za odpůrce všech podniků, které zasahují do vlastní sněhové a ledovcové oblasti a pověřuje ústřední výbor potíráním takových projektů. Návrh modifikovaný v třetím odstavci ústředním výborem byl pak valnou hromadou přijat, rovněž schválen návrh sekce Diableretské, aby ústřední výbor studoval prostředky, jimiž by se dalo zakročiti při vyřizování koncesse na vysokohorské dráhy. (Alpina.)

Padesát let trvání švýcarského alpského klubu bude oslaveno vydáním pamětního spisu, na něž žádá ústřední výbor úvěr až do 8000 fres. Zajímavo bylo, že ústřední výbor chtěl vydati spis jen německý nákladem celého družstva, sekce románské měly náklad na překlad, korektury a rozeslání členům hraditi ze svého. Valná hromada však zamítla tento modus a schválila návrh sekce Mole-sonské, aby obojí vydání německé i francouzské bylo pořízeno ze společné pokladny. (Alpina.)

Chaty pražského odboru DĚAV. byly v r. 1911 navštíveny 4449 osobami (r. 1910 3284); z toho připadá přes polovici na chatu Payerovu (2431 návštěvníků).

Nejdelší jeskyně v Itálii (dle Bolletino della Sezione Fiorentina del C. A. I. je u Villanova blíž Tarcenta ve Furlansku. Jeskyně s prozkoumanými chodbami měří 2401 m. Probádána byla členy Circolo Speleologico ve Videmu, zejména prof. Marinellim a Gasperim.

Rifugio ai Leghi Verdi (údolí Ala di Lanzo) zřízené Turinským odborem C. A. I. bylo otevřeno v červenci 1911. Útulna leží ve výši 2200 m a stála pouze 700 lir. Je tedy zcela primitivní, přece však může v ní přenocovat až 10 osob současně. (Rivista del C. A. I.)

V Himalaji vykonala výprava manželů Workmanových (dr. William Hunter Workman, pt. Fanny Bullock-Workmanová, dr. C. Calciati, vůdce C. Savoie a tři nosiči z Courmayeur) tyto výstupy: průsmyk Bilapho 5650 m, překročený po prvé r. 1909 drem J. J. Longstaffem a nepojmenovaný vrchol 6400 m nad Siachen. Učinili též pokus o dostoupení K 3., ale dosáhli pouze výšky 6100 m. Při tom konal mnoho vědeckých pozorování, na Siachenu prodlé plně čtyři neděle. (Rivista del Club Alpino Italiano, XXXI., seš 1.)

*

Spolkové zprávy.

Poslední večer odboru v tomto období konal se dne 26. března t. r. i byl věnován životu v hlavním českém letním sídle v Alpách, v Jezeru. Pan dr. B. Jedlička zapůjčil vybranou serii překrásných obrazů, vztahujících se ke všem jednotlivostem letního života v Muriho Kazině i u Makeka. Zábavy mládeže, skupiny tarokářů, jezerské Ostende a jiné genry střídaly se s pohledy na malebné kouty jezerské kotliny, ano i s portréty osob všem Jezerčanům dobře známých. Obrazy provázeli pečlivě sestavenou a humorem prosycenou přednáškou p. MUC. J. Klika. Po přednášce byla předvedena řada neobyčejně zdařilých autochromů, vesměs zhotovených p. drem B. Jedličkou. Také tyto obrazy vztahovaly se k životu v Jezeru.

Ústředí slovinského alpského družstva v Lublani uspořádalo 3. února veliký planinský ples, jehož čistý výtěžek obnášel 4551 94 K.

*

Po svých toulkách na horách přijďte se též osvěžit k moři, na lesnatý ostrov RAB — perlu Dalmacie, kde je

český hotel-pensionát „Praha“

Pense 5 K

Pokoje od 2 K.

Česká kuchyně. V domě horská pitná voda z vodovodu státem zřízeného. Brionské a dalmatské víno. — Písemné informace a prospekty zasílá

::

V. KUBÍN, Žižkov 1012.

::

CHATY

Slovinského alpského družstva.

- Česká chata pod Grintavcem, 1580 m.
- Koritnická chata pod Mangartem, 1350 m.
- Aljažev dom v údolí Vratském, 1000 m.
- Triglavská chata na Kredarici, 2515 m.
- Vodnikova chata nad Velim Poljem, 1800 m
- Frischaufov dom na Okrešlju, 1378 m.
- Kamnická chata na Kamnickém sedle, 1884 m.
- Kocbekova chata pod Ojstrici, 1770 m.
- Kadilnikova chata na Golici, 1835 m.
- Prešernova chata na Malém Stolu, 2198 m.
- Vilfanova chata na Begunjščici, 1550 m.
- Orožnova chata na Črne Prsti, 1349 m.

vedle mnoha menších (Gornjegrajské, Mozirské, Lučské na Poreznu atd.) jsou nejlepší východiska pro tury v jiho-východních Alpách.